

REDACCIÓ I SEGUIMENT DEL PLA DE MOBILITAT METROPOLITANA SOSTENIBLE DE L'ÀREA DE CASTELLÓ

Versió Preliminar del Pla - Annex I. Glossari de termes utilitzats

Desembre de 2021

Redacció i seguiment del Pla de Mobilitat Metropolitana Sostenible de l'Àrea de Castelló

VERSÍO PRELIMINAR DEL PLA ANNEX I. GLOSSARI DE TERMES UTILITZATS

Desembre de 2021

ÍNDEX

VERSÍO PRELIMINAR DEL PLA

ANNEX I

1.	GLOSSARI DE TERMES UTILITZATS	1
1.1.	ZONIFICACIÓ	1
1.2.	PRESA DE DADES	1
1.3.	CONCEPTES DE MOBILITAT.....	1
1.4.	MODELITZACIÓ DE LA DEMANDA	3
1.5.	PROPOSTES D'ACTUACIÓ	3

1. GLOSSARI DE TERMES UTILITZATS

Es recull a continuació una descripció dels termes més característics utilitzats en els documents.

1.1. Zonificació

Secció censal

Unitat geogràfica més xicoteta de cada districte o municipi per a la qual es disposa d'informació socioeconòmica.

Zona

Partició de l'àmbit d'estudi en àrees menors que representen de forma adequada les característiques socioeconòmiques, de mobilitat i de transports de cadascuna en el seu centre de gravetat, cometent amb això un error assumible d'acord amb els objectius i escala de l'estudi.

Macrozonificació

Agregació de zones de transport amb l'objectiu de donar una visió més global de la caracterització de l'àmbit d'anàlisi.

1.2. Presa de dades

Informació secundària

És la informació existent amb anterioritat a l'elaboració del Pla, procedent d'altres treballs, Plans i Programes, fonts estadístiques oficials, etc.

Informació primària

Campanyes de camp realitzades per a completar la informació secundària disponible i obtenir una imatge detallada del sistema socioeconòmic i de mobilitat de l'àmbit d'estudi.

Enquesta Domiciliària de Mobilitat

Enquestes realitzades a residents en llars de l'àmbit amb l'objectiu bàsic de recopilar informació socioeconòmica i de mobilitat de les persones dins d'un àmbit d'anàlisi.

Enquestes d'intercepció O/D

Enquestes d'origen i destinació realitzades en les línies de transport públic o en les carreteres amb l'objectiu d'obtenir informació socioeconòmica de l'enquestat i de les característiques del viatge que està realitzant.

Enquestes de telefonia mòbil

Es refereixen a la informació socioeconòmica i de mobilitat obtinguda a partir de les dades anonimitzades dels terminals mòbils.

Aforament

Comptatge de vehicles o persones realitzat durant un període de temps determinat, amb l'objectiu de determinar la quantitat de vehicles que passen per un tram o via o d'usuaris que viatgen en un autobús, tramvia o tren.

Mostra

Quota de persones seleccionades en cada enquesta per ser representatives del total de la població de l'àmbit d'estudi.

Coefficient d'expansió

Factor aplicat a cada enquesta per a elevar la mostra realitzada a la població total, segons la desagregació adoptada (sexe, edat, període horari, zona de transport, etc.).

1.3. Conceptes de mobilitat

Viatge

Desplaçament realitzat amb un origen, una destinació i un motiu específics.

Etapa

Cadascun dels trajectes d'un mateix viatge, realitzats en vehicles (de transport públic o privat) diferents.

Mobilitat sostenible

Mobilitat que es realitza en maneres de transport menys contaminants com el transport públic i les maneres no motoritzades (a peu, bicicleta, patinet...).

Motiu del viatge

El motiu d'un viatge ve determinat per l'activitat que es desenvoluparà en el lloc de destinació (treball, estudis, oci, etc.), excepte quan la destinació del viatge siga el domicili habitual, i en aquest cas el motiu es correspon amb l'activitat en origen, ja que es tracta del viatge de tornada.

En funció d'això, la mobilitat es classifica en:

- **Mobilitat obligada:** Viatges amb motiu treballs o estudis.

- **Mobilitat no obligada:** Viatges amb motiu diferent al de treball i estudis.

Viatges basats a casa

Viatges amb algun dels seus extrems, és a dir l'origen o la destinació, en el domicili.

Viatges no basats a casa

Viatges l'origen i la destinació dels quals és diferent del domicili de l'enquestat, per exemple, d'estudis a compres.

Viatges Motoritzats

Viatges realitzats amb cotxe, moto, furgoneta, camió, autobús, tramvia, tren, taxi, Cabify, Uber o similar

Viatges No motoritzats

Viatges realitzats a peu, amb bicicleta, vehicles de mobilitat personal com a patinets...

Transport públic

Viatges realitzats en TRAM, Rodalia Renfe, autobús urbà, interurbà o discrecional.

Transport privat

Viatges realitzats amb cotxe, moto, furgoneta...

Manera prioritària

Manera principal en el qual es realitza el viatge, que s'estableix mitjançant la següent jerarquia:

- les maneres de transport públic prevalen sobre els de transport privat. Per exemple, un viatge amb cotxe per a accedir a l'estació de tren és viatge en transport públic
- les maneres ferroviàries sobre les maneres de carretera (ferrocarril sobre autobús) i
- la manera utilitzada en l'etapa interurbana sobre l'usat en l'etapa urbana.

Maneres d'accés i dispersió

Indiquen les maneres de transport utilitzats per a arribar fins a la manera prioritària (per exemple, amb cotxe fins al tren, la manera d'accés és el cotxe) i des de la manera prioritària fins al destí final (per exemple, amb bicicleta des del tramvia, la manera de dispersió és la bicicleta).

No es consideren les etapes a peu perquè és la forma obligada d'enllaçar les maneres entre si i no aporten informació addicional sobre el viatge. Per tant, els viatges a peu són els que es realitzen d'inici a fi caminant.

Intermodalitat

Possibilitat de realitzar transbords i intercanvis modals, amb la finalitat d'aprofitar de cadascun de les maneres els avantatges que puguin aportar per a optimitzar el viatge complet.

Autocontenció municipal

Viatges dels residents en un municipi amb origen i destinació en el propi municipi.

autoposicionament modal

Elecció de cada usuari per una manera de transport o un altre, en funció d'una sèrie de paràmetres que li porten a prendre aquesta decisió. Es refereix a una predisposició inicial.

Viatges interns

Viatges amb origen i destinació en un àmbit espacial determinat (municipi, àrea metropolitana, etc.).

Viatges de penetració

Viatges amb origen o destinació dins de l'àmbit d'anàlisi i el vèrtex oposat en una zona exterior.

Viatges de trànsit

Viatges amb origen i destinació fora de l'àmbit d'estudi, però que travessen aquest àmbit en el seu itinerari.

Centres atractors

Punts singulars que generen mobilitat i han d'oferir un sistema de transports adequat per a assegurar la seua accessibilitat (polígon industrial, universitat, hospital...).

Centre logístic

Són àrees de concentració empresarial en zones del territori amb polígons industrials i parcs empresarials en els quals existeix una forta presència de l'activitat logística.

Mobilitat estacional

Demanda de transport que es produeix en períodes determinats per una punta estival o períodes vacacionals i que pot ser produïda per un canvi en els comportaments de mobilitat (més oci) o un increment poblacional de caràcter turístic, normalment.

Accessibilitat territorial universal

Es refereix a les característiques que tot entorn, producte o servei ha de complir per a ser correctament comprés i utilitzat per totes les persones amb unes condicions de seguretat i comoditat, a més de poder realitzar-ho d'una forma autònoma i natural.

Accessibilitat territorial potencial i real

Ràtio que compara els temps de viatge en transport privat i públic amb els temps directes a vol d'ocell, sense i amb l'efecte de la congestió viària, entre un origen i destinació determinada.

1.4. Modelització de la demanda

Viatges generats

Viatges referits a la zona de transport de la llar.

Zona de generació

Si la zona de residència coincideix amb la zona origen del viatge, llavors la zona de generació és la zona origen; si la zona de residència coincideix amb la zona destí, llavors la zona de generació és la zona destí; si ni la zona origen ni la zona destí coincideixen amb la zona de residència, llavors la zona de generació és la zona origen.

Viatges atrets

Viatges referits a la zona de transport que no és la llar.

Zona d'atracció

Si la zona de residència coincideix amb la zona origen del viatge, llavors la zona d'atracció és la zona destí; si la zona de residència coincideix amb la zona destí, llavors la zona d'atracció és la zona origen; si ni la zona origen ni la zona destí coincideixen amb la zona de residència, llavors la zona d'atracció és la zona destí.

Model de generació i atracció

Etapa 1 del procés de modelització de la demanda que persegueix ajustar un model matemàtic per a reproduir el nombre de viatges motoritzats generats i atrets en cada zona de transport, basat en les variables socioeconòmiques de l'àmbit.

Model de distribució espacial

Etapa 2 del procés de modelització de la demanda que permet reproduir el nombre de viatges motoritzats entre cada parell origen/destí mitjançant models matemàtics basats en les variables de generació/atracció entre cada zona de transport i el cost generalitzat del viatge entre elles.

Model de repartiment modal

Etapa 3 del procés de modelització de la demanda l'objectiu de la qual és descompondre la matriu O/D de viatges motoritzats en dues matrius (viatges en transport públic i vehicle privat) reproduint l'elecció modal que realitza l'usuari en cada cas.

Model d'assignació de viatges

Etapa 4 del procés de modelització de la demanda que reparteix la demanda entre els diferents possibles itineraris de transport privat i línies de transport públic.

Captivitat

Usuaris del transport públic que no poden optar pel transport privat per manca de permís de conduir, de vehicle o de tots dos elements.

1.5. Propostes d'actuació

Escenari Tendencial

Xarxa base existent en l'actualitat que incorpora les mesures que ja estan en desenvolupament, tant en el sistema de transport públic com privat.

Escenari Convencional

Xarxa base més propostes dirigides totes elles a les millores de les infraestructures viàries de l'àmbit metropolità, a més de les incloses en l'escenari tendencial.

Escenari Transitori

Xarxa que inclou totes les propostes del Pla Metropolità de Mobilitat Sostenible.

Escenari Innovador

Xarxa que inclou, almenys, totes les propostes de l'escenari transitori i incorpora mesures tecnològiques innovadores que fomenten una mobilitat més sostenible.

Calmat de trànsit

Mesures dirigides a reduir el trànsit rodat i la velocitat de circulació en una zona o via.

Sistema tarifari integrat

És aquell que tant des del punt de vista de l'oferta com de la demanda connecta i relaciona cadascun dels seus elements per a constituir una estructura tarifària única, considerant la relació origen/destí com a unitat de tarifació en comptes de cadascuna de les etapes del viatge.

Carsharing

És un servei que consisteix a compartir l'ús d'un vehicle mitjançant una aplicació a través del telèfon intel·ligent.

Carpooling

És un servei que consisteix a compartir el viatge en vehicle privat mitjançant una aplicació a través del telèfon intel·ligent, la finalitat del qual és reduir el nombre de vehicles circulant o estacionats mitjançant l'increment de l'ocupació mitjana. És un sistema especialment indicat per a viatges al centre de treball o d'estudis.

Aparcaments dissuasius

Aparcaments situats en les proximitats d'estacions i parades de transport públic que faciliten el transbord des del vehicle privat a aquestes maneres més sostenibles.

Anàlisi multicriteri

Comparació entre escenaris que permet seleccionar el que resulte més idoni des d'un punt de vista global, a partir d'una sèrie de criteris prèviament seleccionats (demanda, cost, temps de viatge, impacte ambiental, etc.).

Contaminació ambiental del transport

Contaminació atmosfèrica produïda pels gasos emesos pels vehicles motoritzats.

Contaminació acústica del transport

Soroll produït per la circulació dels vehicles motoritzats en un àmbit d'anàlisi.

Gasos efecte d'hivernacle

Emissions de gasos que fomenten el calfament global, són el diòxid de carboni (CO₂), metà (CH₄) i òxid de nitrogen (NO₂).

Petjada de carboni

Mesurament del calfament global generat per una activitat i que es mesura mitjançant el CO₂ equivalent. Aquest paràmetre s'obté a partir de les emissions de CO₂, NO₂ i CH₄, factoritzant cada contaminant pel seu potencial de calfament global.

REDACCIÓ I SEGUIMENT DEL PLA DE MOBILITAT METROPOLITANA SOSTENIBLE DE L'ÀREA DE CASTELLÓ

